

Høringsnotat for Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå

Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrenser for N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå.

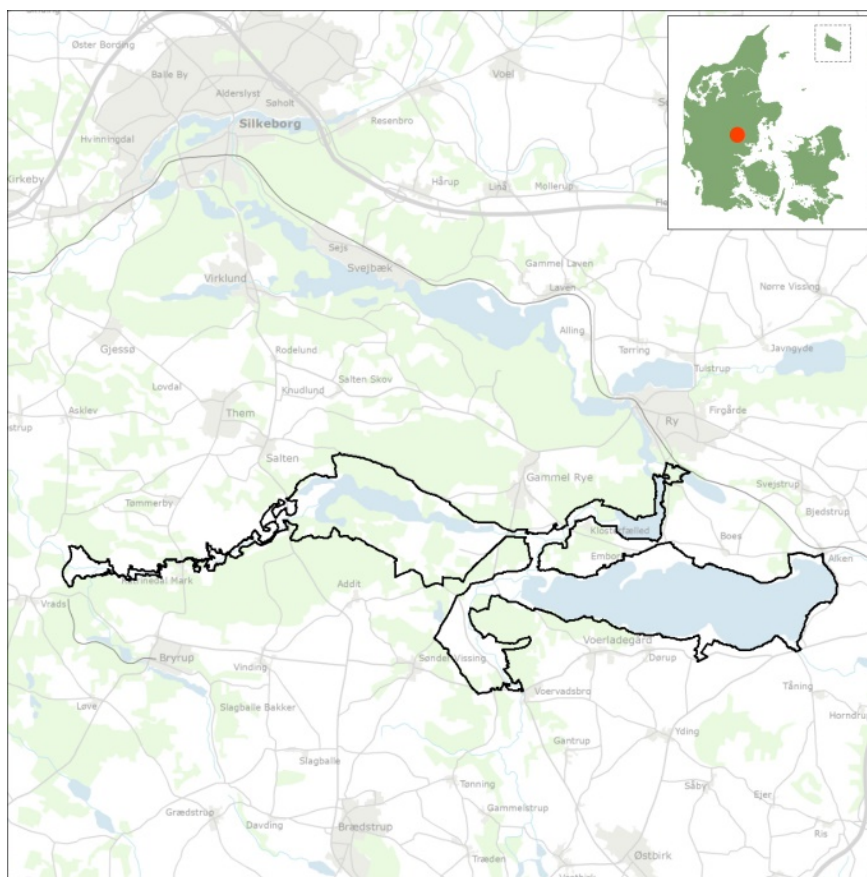
Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrenser for N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>.

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrenserne. Der er i denne høring ikke kommet høringssvar til dette Natura 2000-område. Miljøstyrelsen har valgt at uddybe argumentationen for nogle af justeringerne i et nyt afsnit 6. Derudover er Afsnit 1.3 er blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	4
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrenser.....	4
1.3	Kriterier.....	4
1.4	Høringer.....	6
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringssvar vedr. generelle emner.....	7
4	Behandling af områdespecifikke emner	8
4.1	H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå	8
4.1.1	Høringsforslag	8
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	9
4.1.3	Opsamling.....	19

4.2	Fuglebeskyttelsesområde F33 Salten Langsø	19
4.2.1	Høringsforslag	19
4.2.2	Indkomne høringssvar.....	19
4.2.3	Opsamling.....	23
4.3	Fuglebeskyttelsesområde <i>F35 Mossø</i>	23
4.3.1	Høringsforslag	23
4.3.2	Indkomne høringssvar.....	23
4.3.3	Opsamling.....	25
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå	25
5.1	Opsamling	25
5.2	Den videre proces.....	28
6	Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelseshøring	28
6.1	Baggrund.....	28
6.2	Supplerende argumentation	28
6.3	Opsamling	29

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå.

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger. Formålet med justeringen af områdegrensene

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.”

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udfør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrænser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set se på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med i øvrigt Natura 2000-beskyttelsen i øvrigt

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en kvalitetssikring af de eksisterende Natura 2000-område grænser. Dette er sket for at justere dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige hørings svar fra, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrenserne og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende hørings svar. Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer

og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere. Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000 grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

Naturstyrelsen og Forsvaret er ligeledes blevet inddraget i den tekniske proces, blandt andet for at bidrage med forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne med statslige arealer.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medier samtidig med at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000 grænser, hvilket gav anledning til at Miljøstyrelsen udarbejdede et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring er foretaget i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens

hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrænser som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N52 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en række reduktioner og mindre udvidelser. Området er foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og nåletræsplantage. Området er foreslået udvidet med mindre naturarealer af bl.a. tør hede, surt overdrev og elle- askeskov. Områdegrænserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget flere høringssvar indeholdende i alt 24 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Skanderborg Kommune, Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling (DOF-Østjylland), Dansk Botanisk Forening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomiteer i Skanderborg og Horsens, flere borgere og en lodsejer.

Ændringsforslagene indeholder forslag om nye udvidelser samt en yderligere reduktion af Natura 2000-området. Derudover er der også forslag om at tilbageføre områdegrænserne til deres oprindelige placering, således at Miljøstyrelsens høringsforslag annulleres. Forslagene er bl.a. begrundet med tilstedeværelse af natur og arter på udpegningsgrundlaget og ønske om sikring og etablering af habitatnatur. Forslaget om reduktion er begrundet i tilstedeværelse af en erhvervsvirksomhed. Forslagene om at annullere Miljøstyrelsens høringsforslag er bl.a. begrundet med ønske om at forblive i Natura 2000-området og arealernes betydning for naturtyper på udpegningsgrundlaget.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

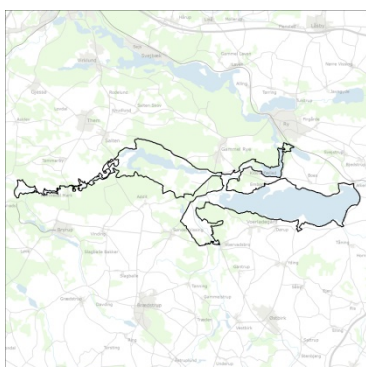
3 Høringssvar vedr. generelle emner

Der er ikke indkommet høringssvar der omhandler generelle emner.

4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå består af følgende habitat- og fuglebeskyttelsesområder:

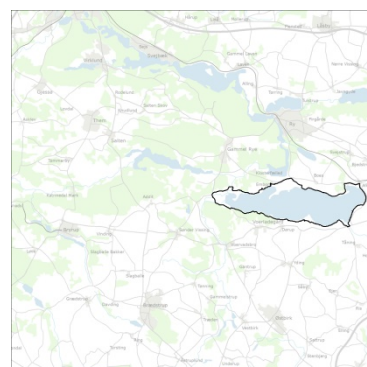
- H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå
- F33 Salten Langsø
- F35 Mossø

Figur 2. H48

Figur 3. F33

Figur 4. F35

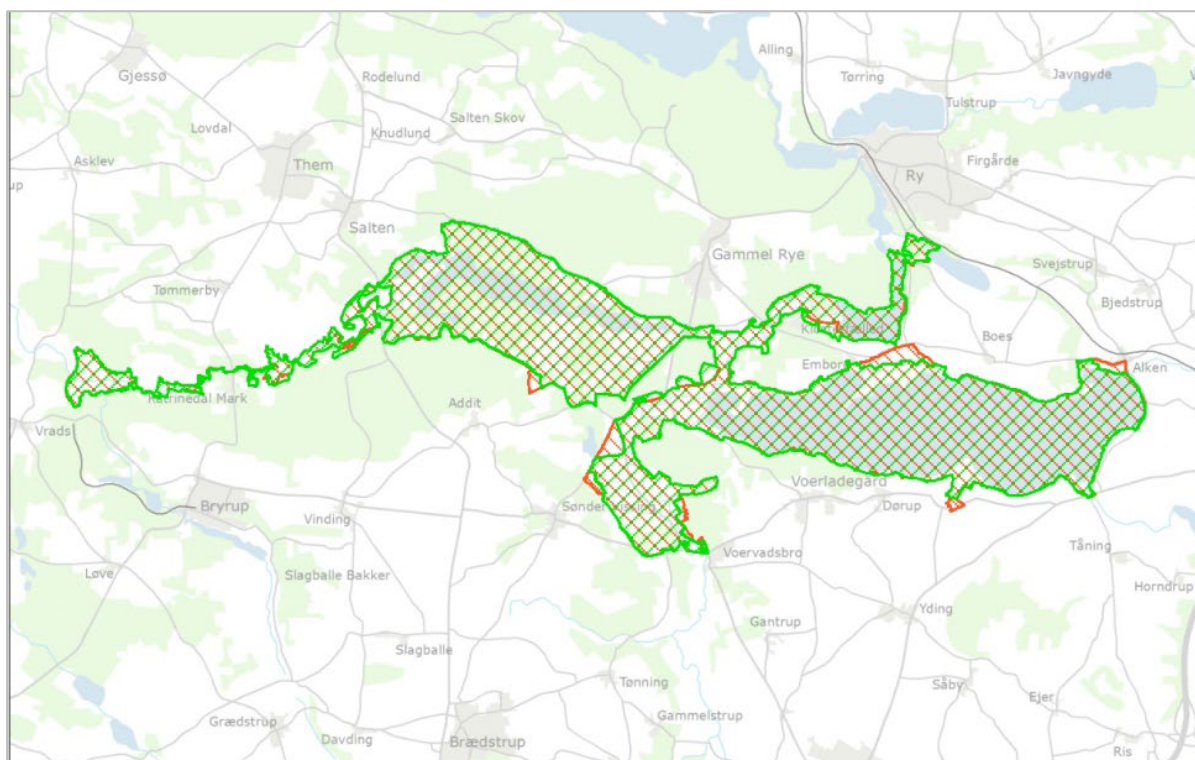
Høringsvar med konkret arealforslag til de enkelte habitat- og fuglebeskyttelsesområde samt høringsforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå

4.1.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og nåletræsplantage. Området er foreslået udvidet med mindre naturarealer af bl.a. tør hede, surt overdrev og elle- askeskov. Områdegrensene er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 5 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå.

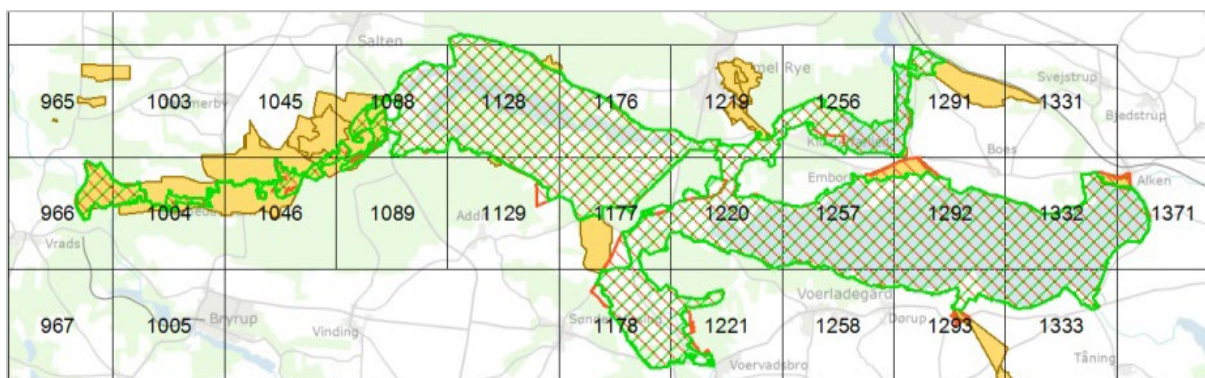
Figur 5. Habitatområde H48. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne høringsvar

Miljøstyrelsen har modtaget i alt 22 ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Skanderborg Kommune, Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling (DOF-Østjylland), Dansk Botanisk Forening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite i Skanderborg (DN-Skanderborg), flere borgere og en lodsejer.

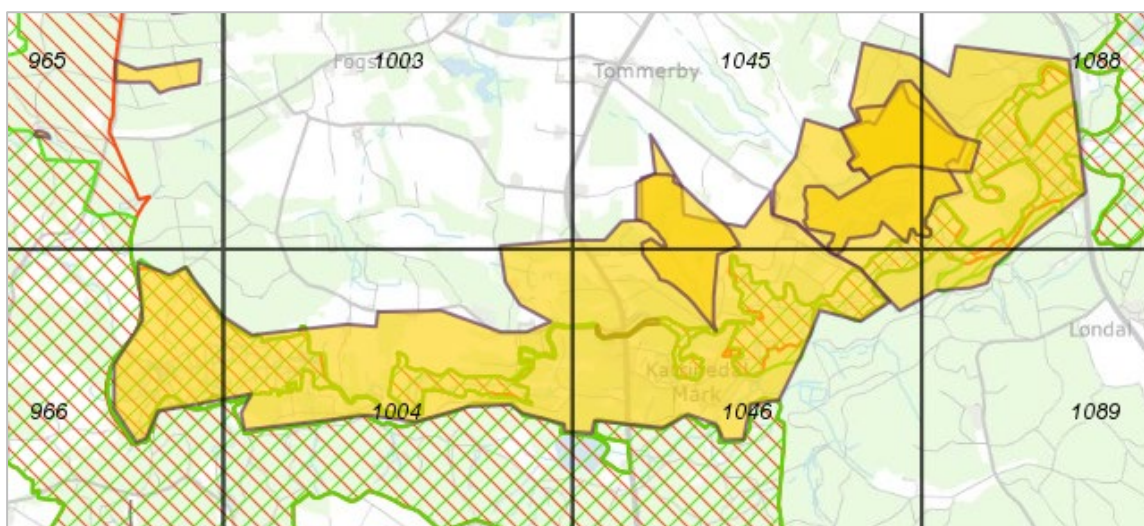
Ændringsforslagene indeholder næsten alle forslag til udvidelse af områdets afgrænsning. Samlet set foreslås der således udvidelser på 924 ha. Desuden er der foreslået en reduktion på 0,75 ha.

På figur 6 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag, der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås fra vest mod øst.

Figur 6. Habitatområde H48 Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

4.1.2.1 Kvadrat 966, 1003-1004, 1045-1046 og 1088-1089 – arealer langs Salten Å

Figur 7. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktioner.

Miljøstyrelsen har foreslået, at flere mindre naturarealer inddrages i habitatområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af kommunale besigtigelsesdata i Naturdatabasen, luftfotos 1995-2016 og den digitale højdemode. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne kan karakteriseres som habitatnatur. Flere mindre beskyttede mosearealer langs Salten Å vurderes at indeholde elle- og askeskov (91Eo) samt evt. skovbevokset tørvemose (91Do), og mod øst (på grænsen mellem kvadrat nr. 1088 og 1089) vurderes ådalsskrænter både nord og syd for Salten Å at indeholde tør hede (4030) og surt overdrev (6230).

Dansk Ornitologisk Forening Østjylland (DOF-Østjylland), Dansk Botanisk Forening og en borger foreslår, at habitatområdet udvides med arealer i Salten Ådal, mens en lodsejer foreslår en del af området udtaget.

DOF-Østjylland foreslår således en tilføjelse af størstedelen af dallandskabet i Salten Ådal nord for Velling Skov samt omkring Engetved Sø, Salten Profilet og Tyskerbakke. DOF-Østjylland anfører, at en sådan udvidelse af området efter deres opfattelse, vil betyde muligheder for at skabe et stort sammenhængende naturområde, da stort set hele området i dag er natur, skov eller ekstensivt dyrket agerland med gode muligheder for at forbedre naturindholdet. DOF-Østjylland angiver ikke dokumentation for forekomst af habitatnaturtyper eller arter på områdets udpegningsgrundlag på de foreslåede arealer.

Dansk Botanisk Forening (DBF) foreslår habitatområdet udvidet med Salten Profilet og Tyskerbakke nord for Salten Å. Efter DBF's vurdering rummer arealet naturtyperne kildevæld (7220), tør hede (4030), våd hede (4010), brunvandet sø (3160) og hængesæk (7140) med mange karakteristiske og sjældne arter. DBF henviser til dokumentation i Naturdatabasen og fredninger.dk.

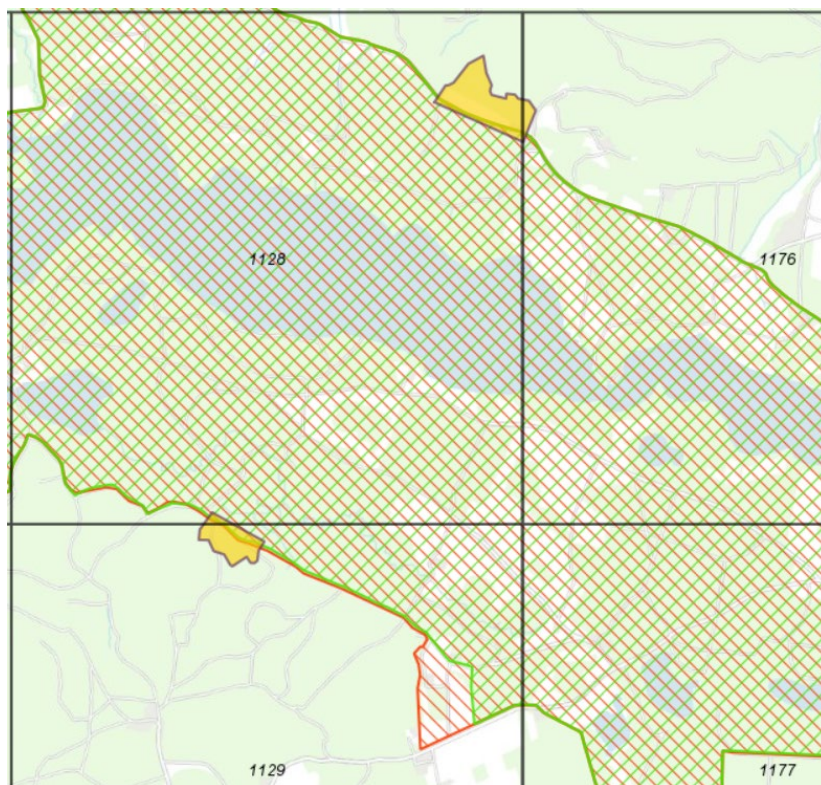
En borger foreslår tilføjelse af to delområder: Dels et kuperet dalområde omkring Tømmerby Bæk med stejle overdrevsbakker, som af borgeren vurderes at rumme elle- askeskov (91E0) og kilder (7220). Dels et større område indeholdende Salten Profilet, Tyskerbakke og Engetved Sø, da det efter borgerens opfattelse indeholder en række habitatnaturtyper som tør hede (4030), surt overdrev (6230), vandløb med vandplanter (3260), kilder (7220), rigkær (7230) og næringsrig sø (3150). Borgeren vurderer, at arealerne indeholder en række sjældne og rødlistede arter og er af den opfattelse, at der ikke er væsentlige arealinteresser såsom marker i omdrift. Borgeren angiver ikke yderligere dokumentation for forekomst af habitatnaturtyper eller arter på områdets udpegningsgrundlag på de foreslåede arealer.

Miljøstyrelsen takker for de indsendte høringssvar. 5 af høringssvarene indeholder forslag om større og mindre udvidelser af habitatområdet. Natura 2000-grænsejustering er initieret af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at fjerne intensivt drevne arealer og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at fjerne intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke fjerne habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsgrundlag af arealer for at leve op til EU's krav. På den baggrund fastholdes høringforslagets områdegrænser.

En lodsejer ønsker habitatområdet indskrænket, således at grænsen tilpasses en erhvervsvirksomheds matrikelgrænser.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Udtagning af det foreslåede areal vil give anledning til, at der laves et hul med en deraf følgende opsplittning af det eksisterende habitatområde. Miljøstyrelsen finder på baggrund af data i Naturdatabasen at der er dokumenteret forekomst af arter på habitatområdets udpegningsgrundlag på arealet, idet der er registreret odder, og hele strækningen vurderes at være levested for odder og bæklampret, der ligeledes er på udpegningsgrundlaget. Desuden vurderes der at være forekomst af habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260), der også er på områdets udpegningsgrundlag. På baggrund af dette fastholdes høringforslagets områdegrænser. Mindre tilpasninger af habitatområdets grænser til naturligt skel imødekommes dog, som en teknisk rettelse.

4.1.2.2 Kvadrat 1128,1129 og 1176 – arealer nær Salten Langsø

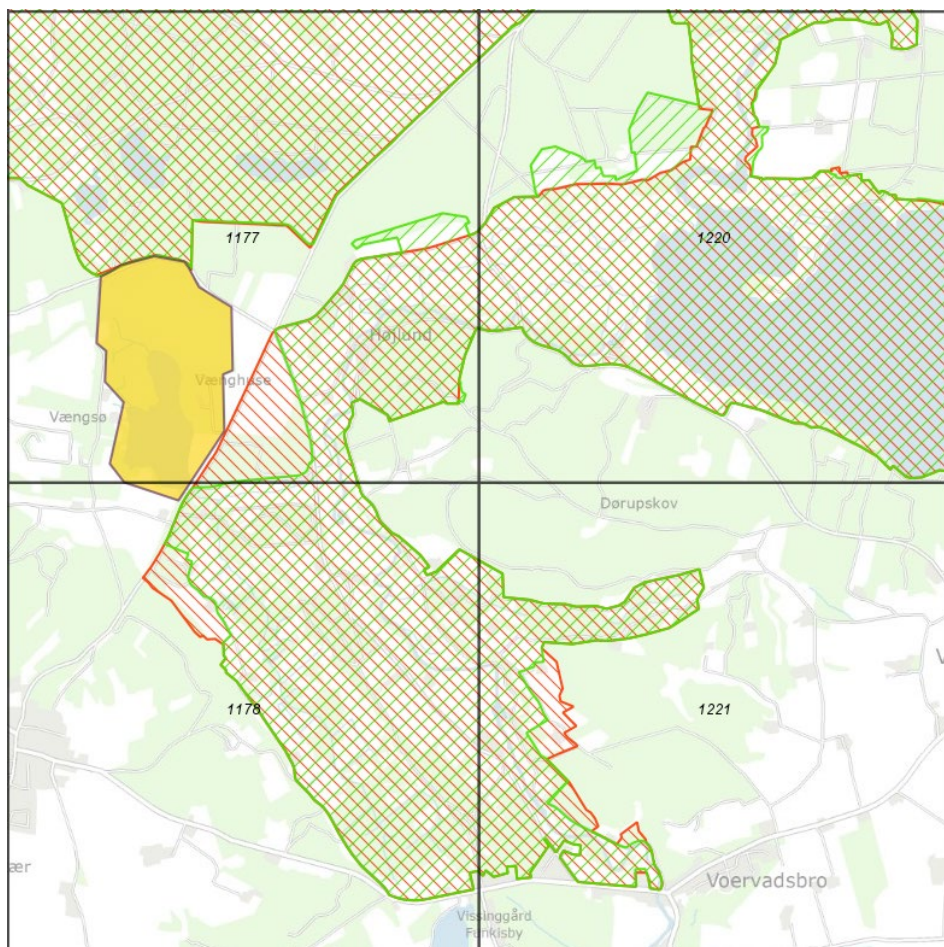
Figur 8. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

Miljøstyrelsen har foreslået at et areal mod syd udtages af habitatområdet, da arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på arealet. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 – 2016, hvor det vurderes, at arealet kan karakteriseres som intensivt drevet areal, nåletræsbeplantninger og bebyggelse. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Dansk Botanisk Forening (DBF) foreslår to udvidelser af habitatområdet: Dels med Lille Rusbæk, der udspringer i en grydeformet dal i de skovklædte bakker i Addit Skov. Arealet rummer et efter DBF's opfattelse et smukt kildevæld (7220). Dels med en stejl enebærskrænt med hedelyng nord for habitatområdet. Arealet rummer efter DBF's opfattelse tør hede (4030), enebærkrat (5130) med karakteristiske hedearter og surt overdev (6230) neden for skrænten. Desuden oplyses det at de varme sydvendte skrån timer er levested for mange rødlistede insekter/smådyr.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om udvidelse af habitatområdet. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegning af arealer. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdegrænser.

4.1.2.3 Kvadrat 1177, 1178, 1220 og 1221 – arealer nær Springbjerg Mose

Figur 9. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

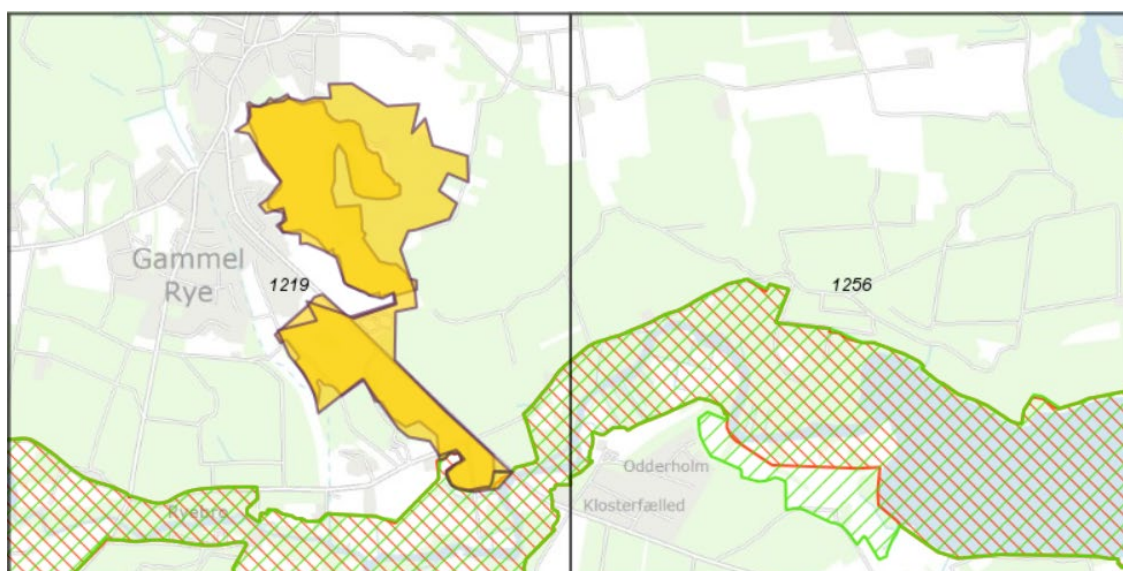
Miljøstyrelsen har foreslået at flere arealer omkring Springbjerg Mose nordvest for Voervadsbro udtages af habitatområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 – 2016, hvor det vurderes, at arealerne kan karakteriseres som intensivt drevne arealer, nåletræsbeplantninger og bebyggelse. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med to arealer mod nord ved Vissingkloster, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af kommunale besigtigelsesdata i Naturdatabasen, rapporten "Enebærkrat ved Klosterkær" (2008), Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfotos fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at en del af arealerne kan karakteriseres som surt overdrev (6230), tør hede (4030) og enekrat (5130).

Danmarks Naturfredningsforening Horsens foreslår at habitatområdet udvides med søerne Veng Sø og Nedenskov Sø. DN-Horsens vurderer at naturtyper som mose, sø og overdrev er til stede på arealerne, som efter foreningens opfattelse vil skabe en bedre og sammenhængende spredningskorridor langs Gudenå fra det sydlige Voervadsbro til Gl. Rye.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om udvidelse af habitatområdet. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsarealer. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdegrænser.

4.1.2.4 Kvadrat 1219 og 1256 – arealer nær Gl. Rye og Odderholm

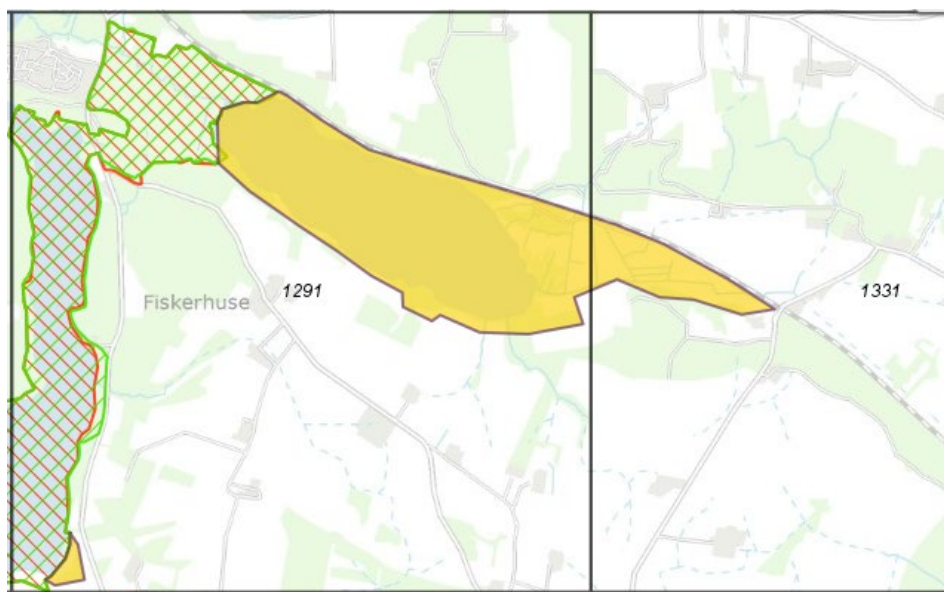
Figur 10. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

Miljøstyrelsen har foreslået habitatområdet udvidet med et areal ved Dalgård og Odderholm, da arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af kommunale og statslige besigtigelsesdata i Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfotos fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne kan karakteriseres som primært surt overdrev (6230), men også mindre arealer med hængesæk (7140), stilkeke-krat (9190), elle- og askeskov (91E0) og skovbevokset tørvemose (91D0). Desuden er der i et vandhul forekomst af stor vandsalamander, som er på habitatområdets udpegningsgrundlag.

Skanderborg Kommune og en borger foreslår en udvidelse af habitatområdet ved Gammel Ry med et areal, der omfatter to store fredninger. Kommunen vurderer at arealet indeholder naturtyperne tør hede (4030), våd hede (4010), samt direktivartene spidssnudet frø, stor vandsalamander og markfirben. Borgeren bemærker yderligere, at arealerne binder op til bynære arealer ejet af Gl. Rye Naturfond, at de rummer skovpartier domineret af eg, og at store dele af arealerne har en høj HNV score.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om udvidelse af habitatområdet. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegnings af arealer. På den baggrund fastholdes høringssvarets områdegrænser.

4.1.2.5 Kvadrat 1291 og 1331 – arealer øst for Gudensø

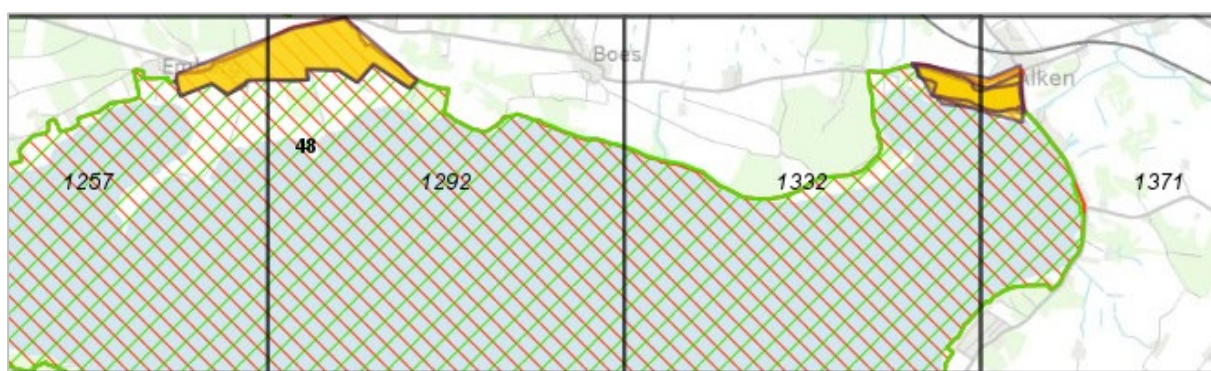
Figur 11. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringssvarets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

En borger foreslår to udvidelser af habitatområdet, dels med arealer omkring Vessø, som efter borgerens opfattelse indeholder fine kærpartier og våde enge, der er omfattede af Naturbeskyttelseslovens § 3, dels med et fattigkær sydøst for Gudensø, som vurderes at være meget fint.

Miljøstyrelsen takker for de indsendte høringssvar. Høringssvarene indeholder forslag om en større udvidelse af habitatområdet. Natura 2000-grænsejustering er initieret af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at fjerne intensivt drevne arealer og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken.

Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsafgrænsning af arealer. På den baggrund fastholdes høringsslagets områdegrænser.

4.1.2.6 Kvadrat 1257, 1292, 1332 og 1371 – arealer nord for Mossø

Figur 12. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har foreslået at to arealer ved henholdsvis Emborg og Alken udtages af habitatområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for habitatnatur eller arter på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 – 2016, hvor det vurderes, at arealerne kan karakteriseres som intensivt drevne arealer. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegningsafgrænsning.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling (DN Skanderborg) og flere borgere foreslår to udvidelser af habitatområdet, således at grænserne føres tilbage til deres oprindelige placering, dvs. at styrelsens høringsslag annulleres. Dels et areal øst for Emborg, som efter foreningens og en borgers opfattelse danner forbindelse mellem Mossø og Gudensø og er levested for hejrer, gæs og andre fugle og vildt, dels et areal ved Alken, som efter foreningens og en borgers opfattelse danner forbindelse til engområder mod nord ved Vessø og Svejstrup. Dette areal er efter flere borgers opfattelse levested for grågæs og andre fuglearter samt sjældne invertebrater. En borger fremfører desuden, at arealet består af sandjord med begrænset landbrugsmæssig værdi, som danner buffer mellem landbrugsarealer og Mossø. En anden borger fremfører at arealet er fredet og bør udlægges til græsning.

Miljøstyrelsen kan jf. datagrundlaget ikke dokumentere, at der på arealerne er forekomst af habitatnatur, arter eller levested for arter på N2000-områdets udpegningsgrundlag. Opretholdelse af et areal som N2000-område forudsætter, at det bidrager til beskyttelsen af direktivarter/-

naturtyper. Et genopretningspotential kan ikke alene godtgøre opretholdelse af arealet. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdefgrænsning.

4.1.2.7 Kvadrat 1293 – arealer syd for Mossø

Figur 13. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gulehelfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

Miljøstyrelsen har foreslået at et areal mod syd udtages af habitatområdet ud fra en vurdering om, at arealet lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

Danmarks Naturfredningsforening Skanderborg foreslår en udvidelse, således at grænserne føres tilbage til deres oprindelige placering således, at styrelsens høringsforslag annulleres. Efter foreningens opfattelse er Bjergskov Bæk øst for Dørup det bedste vandløb mht. sørreder og danner en korridor med rent vand som forbinder N52 og N54.

En borger foreslår en udvidelse af habitatområdet med Bjergskov Bæk, som vil sammenbinde N52 og N54 Yding Skov og Ejer Skov. Efter borgerens opfattelse har Bjergskov Bæk en enestående fauna med sjældne og beskyttelseskrevende fisk og makroinvertebrater. Borgeren vurderer at naturtyperne vandløb med vandplanter (3260); kilder (7220) og skovbevokset tørvemose (91D0) er til stede.

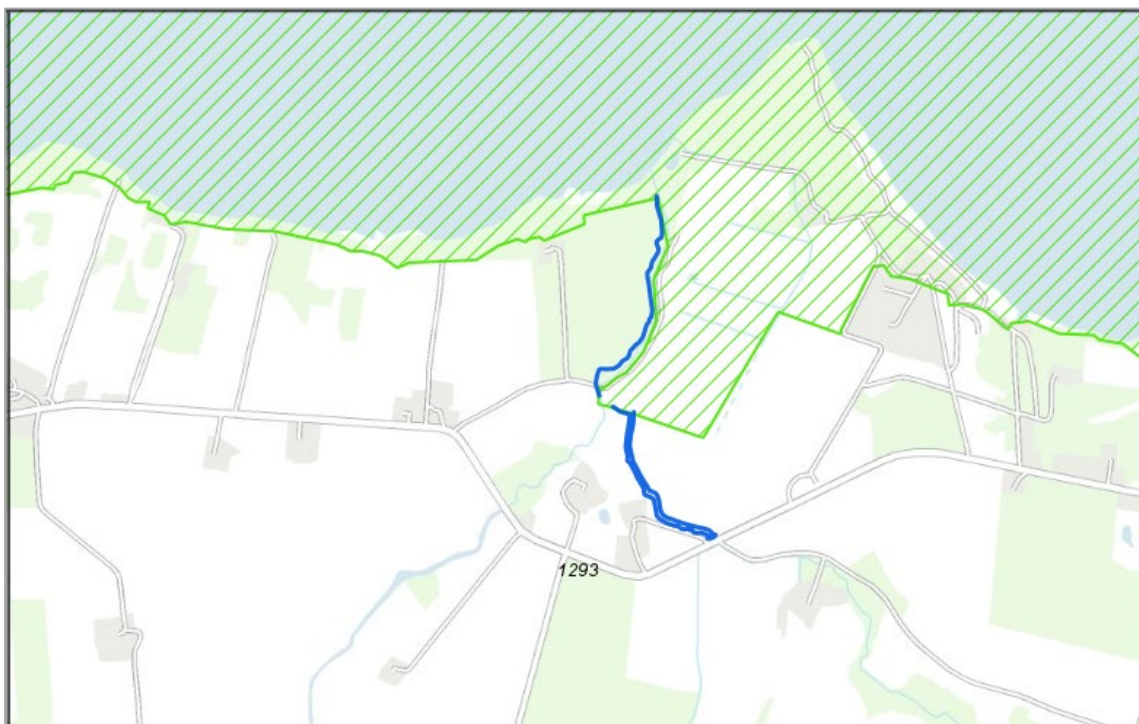
Miljøstyrelsen takker for de indsendte høringsvar. Miljøstyrelsen har på baggrund af høringsvaret gennemgået datagrundlaget på ny og kan på baggrund af luftfotos, den digitale højdemodel samt besigtigelse konstatere, at der forekommer habitatnatur og arter/levested for arter på habitatområdets udpegningsgrundlag i dele af området. Bjergskov Bæk indeholder vandløb med vandplanter (3260) med bredvegetation af elle- og askeskov (91E0), og vandløbet er levested for bæklampret og odder. Høringsforslaget justeres på denne baggrund, så habitatnaturen og levestedet omfattes af habitatområdet.

For den øvrige del af det areal, som i høringsforslaget er foreslået udtaget af habitatområdet, kan Miljøstyrelsen jf. datagrundlaget ikke dokumentere, at der på arealet er forekomst af habitatnatur, arter eller levested for arter på habitatområdets udpegningsgrundlag. Opretholdelse af et areal som

habitatområde forudsætter, at det bidrager til beskyttelsen af direktivarter/-naturtyper. Et potentiale for, der evt. senere kan komme habitatnatur kan ikke alene begrunde opretholdelse af arealet. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdeafgrænsning på denne del.

Vedr. forslaget om udvidelse af habitatområdet mod syd med forbindelse til H50: Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der i justeringen af Natura 2000-områderne fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer af Natura 2000-områderne jf. de [faglige kriterier](#) og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegning af arealer. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdegrænser med ovennævnte justering.

Forslaget til justerede grænser har været i høring 2018 hos de implicerede lodsejere og kommunen. Der er indkommet et høringssvar, og på den baggrund er der sket en mindre justering. Den justerede grænse ses på kortet i figur 14.

Figur 14. Tallene angiver nummeret på det kvadrat, hvis indhold behandles jf. figur 6. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og den blå streg angiver den opdaterede områdegrænse.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrænserne i alle kvadrater. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringssvarene

4.1.3 Opsamling

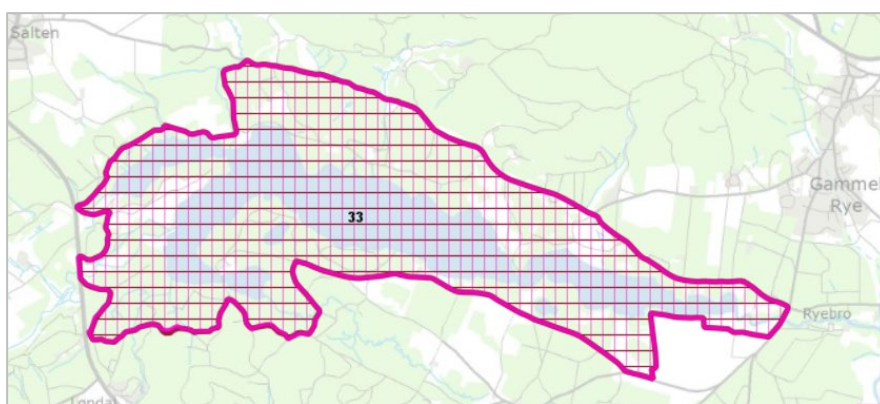
Områdegrensen for habitatområde H48 er justeret således at der er udtaget i alt 125 ha intensivt drevet landbrugsjord, nåletræsplantage og bebyggelse og udvidet med 75 ha.

4.2 Fuglebeskyttelsesområde F33 Salten Langsø

4.2.1 Høringsforslag

Områdegrenserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 15 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for Fuglebeskyttelsesområdet F33 Salten Langsø.

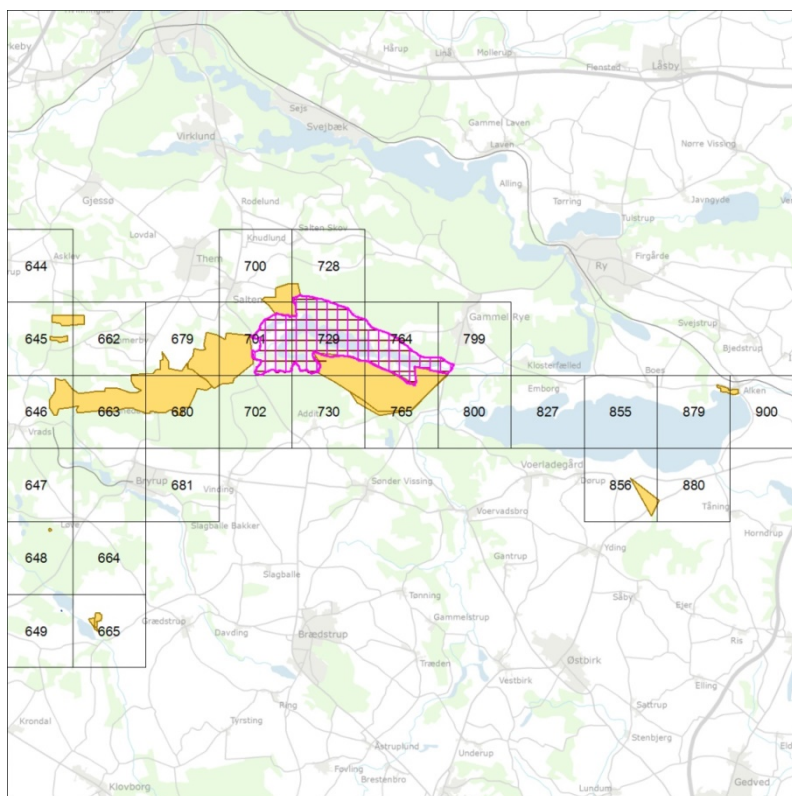
Figur 15. Fuglebeskyttelsesområde F33. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med lilla, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med lyserød, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område.

4.2.2 Indkomne høringssvar

Miljøstyrelsen har modtaget i alt 4 ændringsforslag til fuglebeskyttelsesområdet. Ændringsforslagene er fra Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling (DOF Østjylland).

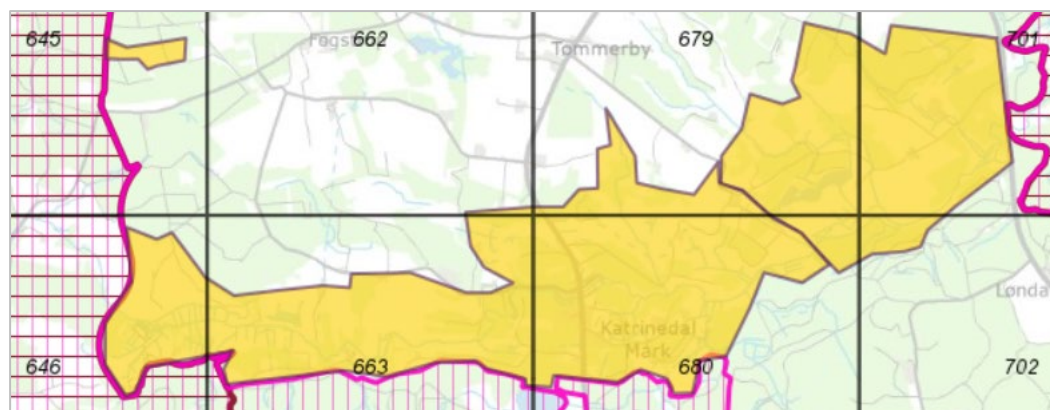
Ændringsforslagene indeholder alle forslag til udvidelse af områdets afgrænsning. Samlet set foreslås der således udvidelser på 1373 ha.

På figur 16 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås far vest mod øst.

Figur 16. Fuglebeskyttelsesområde F33 Den lille skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

4.2.2.1 Kvadrat 645-646, 662-663, 679-680 og 701-702 – arealer langs Salten Å

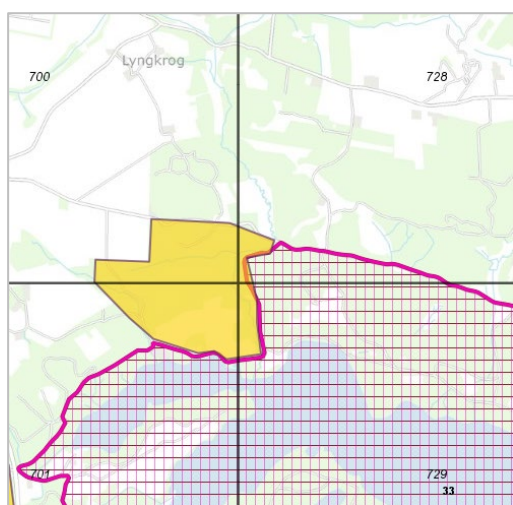
Figur 17. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 16. Den lille skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

Dansk Ornitologis Forenings lokalafdeling (DOF-Østjylland) foreslår at fuglebeskyttelsesområdet udvides med arealer omkring Salten Å nord for Velling Skov samt mellem Pårup Skov og Engetved, indeholdende Engetved Sø, Salten Profil og Tyskerbakke. Foreningen vurderer, at det vil skabe mulighed for at etablere et stort sammenhængende område, da stort set hele det foreslåede areal i dag

er natur, skov og ekstensivt drevet agerjord. Efter DOF-Østjyllands vurdering yngler der hvepsevåge, stor hornugle, isfugl, huldue, hedelærke og sortspætte i området.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Høringssvaret indeholder forslag om en større udvidelse af habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet. Natura 2000-grænsejustering er initieret af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at fjerne intensivt drevne arealer og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken. Da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at fjerne intensivt drevne arealer jf. de [faglige kriterier](#) og ikke fjerne habitatnatur eller levesteder for arter, så vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegningsarealer for at leve op til EU's krav. På den baggrund fastholdes høringssvarets områdegrænser.

4.2.2.2 Kvadrat 700-701 og 728-729 – arealer nordvest for Salten Langsø

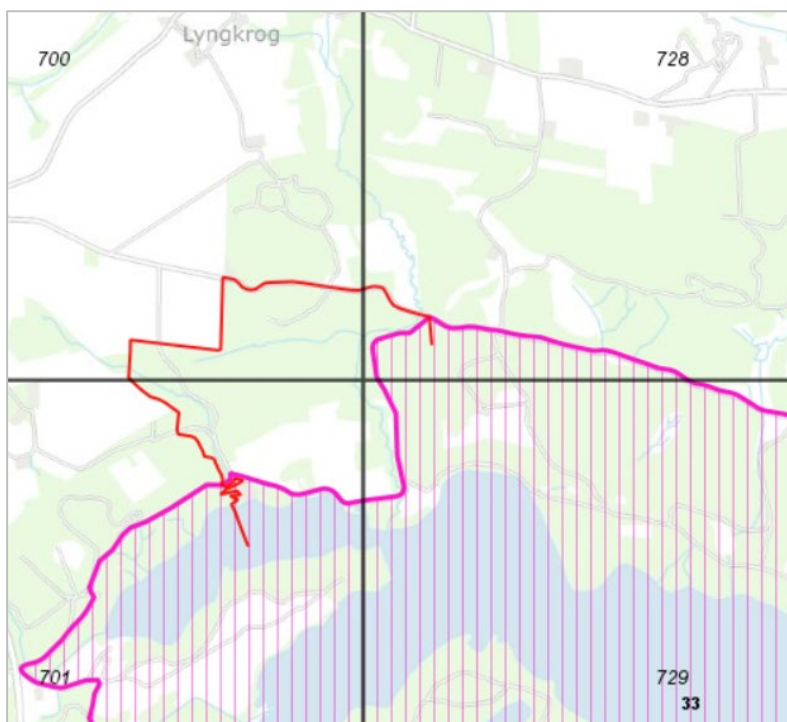

Figur 18. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 16. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringssvarets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

DOF-Østjylland foreslår, at fuglebeskyttelsesområdet udvides med Ildal Skov og Ildal Bæk nordvest for Salten Langsø, da det er foreningens opfattelse, at stor hornugle, havørn, isfugl, sortspætte, hedelærke m.fl. yngler på arealet.

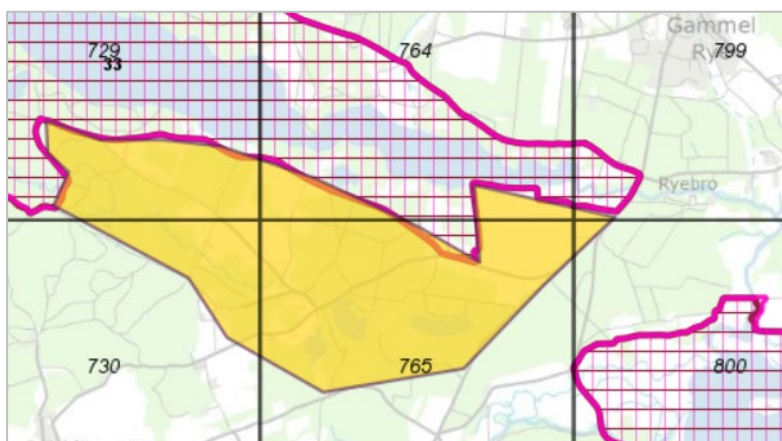
Miljøstyrelsen har på baggrund af høringssvaret gennemgået datagrundlaget i Naturdatabasen og DOF-basen samt Miljøstyrelsens observationer i forbindelse med NOVANA-overvågning. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at arealet bidrager til beskyttelsen af arterne stor hornugle og sortspætte på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag. På baggrund heraf justeres høringssvaret, så arealet bliver omfattet af fuglebeskyttelsesområdet.

Forslaget til justerede grænser har været i høring 2018 hos de implicerede lodsejere og kommunen. Der er ikke kommet høringssvar. Den justerede grænse ses på kortet i figur 19.

Figur 19. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 16. Den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og den røde streg angiver den opdaterede områdegrænse.

4.2.2.3 Kvadrat 729-730, 764-765 og 799-800 – arealer syd for Salten Langsø

Figur 20. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 16. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

DOF-Østjylland foreslår at fuglebeskyttelsesområdet udvides med arealer indenfor det eksisterende habitatområde sydøst for Salten Langsø (Addit Skov, Svinesø, Hulsø, Stejlholt Sø, Åsbæk og Åsbæk Mose), da det er foreningens vurdering, at stor hornugle, havørn, isfugl, sortspætte, hedelærke yngler på arealet.

Miljøstyrelsen takker for det indsendte høringssvar. Miljøstyrelsen har på baggrund af høringssvaret gennemgået datagrundlaget i Naturdatabasen og DOF-basen og kan på den baggrund ikke verificere, at arealet har væsentlig betydning som levested for stor hornugle, havørn, isfugl eller sortspætte på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag. På baggrund heraf fastholdes høringsforslagets områdeafgrænsning.

Miljøstyrelsen har kvalitetssikret områdegrænserne i alle kvadrater. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringssvarene.

4.2.3 Opsamling

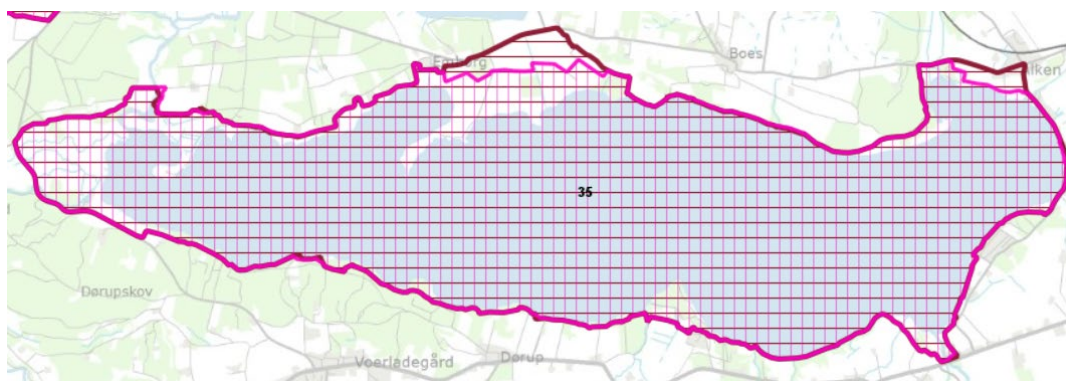
Områdegrænsen for fuglebeskyttelsesområde F33 er justeret således at der er udtaget i alt 1 ha og udvidet med 70 ha.

4.3 Fuglebeskyttelsesområde F35 Mossø

4.3.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået reduceret med intensivt drevne landbrugsarealer og nåletræsplantager. Områdegrænserne er kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 21 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for Fuglebeskyttelsesområdet F35 Mossø.

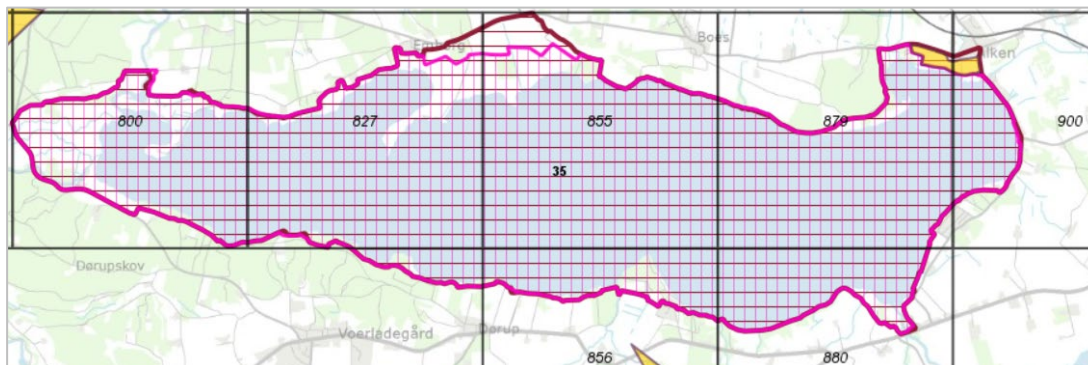
Figur 21. Fuglebeskyttelsesområde F35. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med brunt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.3.2 Indkomne høringssvar

Miljøstyrelsen har modtaget ét ændringsforslag til fuglebeskyttelsesområdet. Ændringsforslaget er fra en borger.

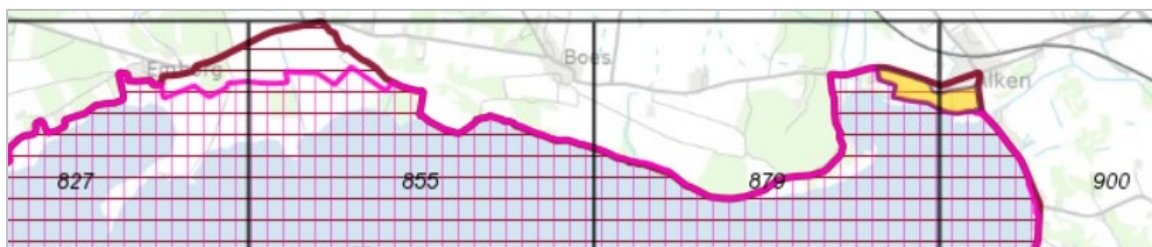
Ændringsforslaget indeholder forslag til udvidelse af områdets afgrænsning. Samlet set foreslås der således udvidelser på 10 ha.

På figur 22 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt det indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås far vest mod øst.

Figur 22. Fuglebeskyttelsesområde F35 Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Arealer, der kun er skraveret med brunt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

4.3.2.1 Kvadrat 827, 855, 879 og 900 – arealer nord for Mossø

Figur 23. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 22. Den lilla skravering viser de berigtigede grænser for fuglebeskyttelsesområdet, og den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Arealer, der kun er skraveret med brunt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået at to arealer ved henholdsvis Emborg og Alken udtages af fuglebeskyttelsesområdet, da arealerne lever op til Miljøstyrelsens [faglige kriterier](#). Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen og DOFbasen og på baggrund af dette er der ikke fundet dokumentation for forekomst eller levesteder af arter på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag på arealerne. Miljøstyrelsen har desuden foretaget en vurdering af luftfoto fra 1995 – 2016, hvor det vurderes, at arealerne kan karakteriseres som intensivt drevne arealer. Ud fra dette har Miljøstyrelsen vurderet, at arealet kan udtages fra habitatområdet, uden at der sker en kvalitativ forringelse af beskyttelsen i forhold til den eksisterende udpegning.

En borger foreslår en udvidelse af området med arealer ved Alken, således at grænserne føres tilbage til deres oprindelige placering således, at styrelsens høringsforslag annulleres. Borgeren anfører, at der er fundet sjældne hvirvelløse dyr på arealet, og der er set flere arter vandfugle på Mossø ud for området. På selve arealet er der efter borgerens opfattelse set græssende grågæs og flere andre fuglearter.

Miljøstyrelsen kan jf. datagrundlaget ikke dokumentere, at der på arealet er forekomst af arter på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag. Opretholdelse af et areal som fuglebeskyttelsesområde forudsætter, at det bidrager til beskyttelsen af direktivarter. På den baggrund fastholdes høringsforslagets områdeafgrænsning.

Miljøstyrelsen har kvalitetssikret områdegrænserne i alle kvadrater. Miljøstyrelsen har gennemgået områdegrænserne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang man udpegede Natura 2000-områderne og sikrede overensstemmelse mellem områdegrænserne og høringssvarene.

4.3.3 Opsamling

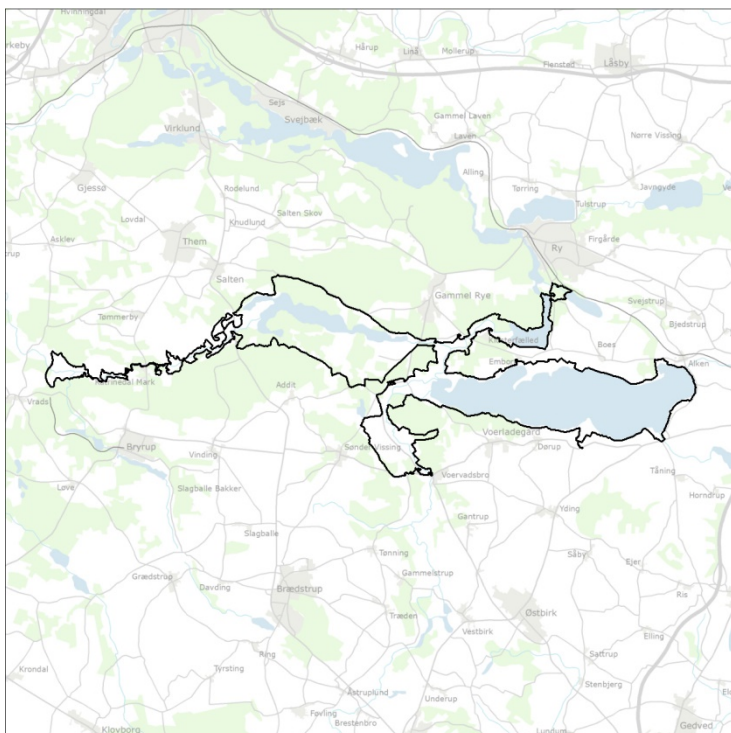
Områdegrænsen for fuglebeskyttelsesområde F33 er justeret således at der er udtaget i alt 55 ha intensivt drevet landbrugsareal og udvidet med 3 ha.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå

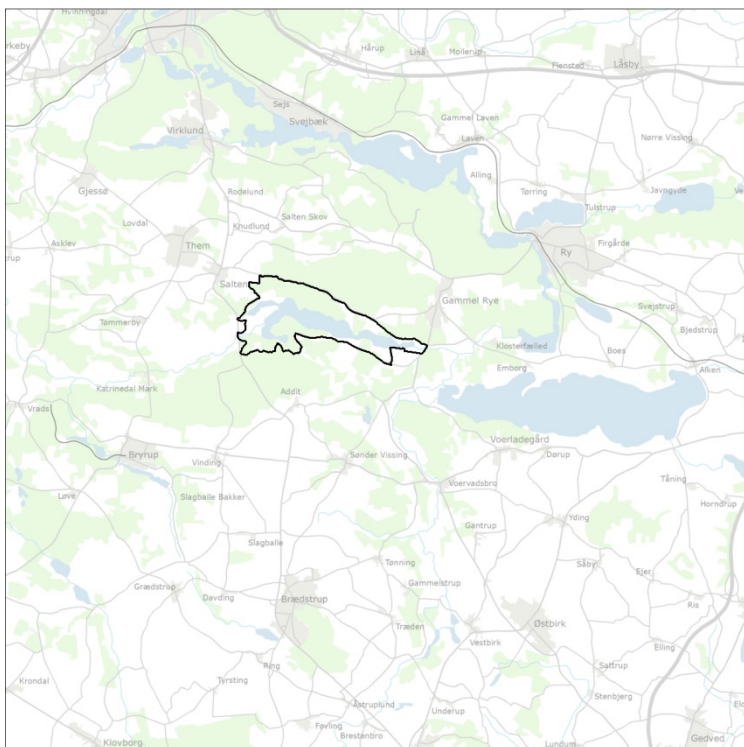
5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar og høring 2018 af implicerede lodsejere og kommunen. I alt udvides Natura 2000-områdets med 144 ha og reduceres med 124 ha.

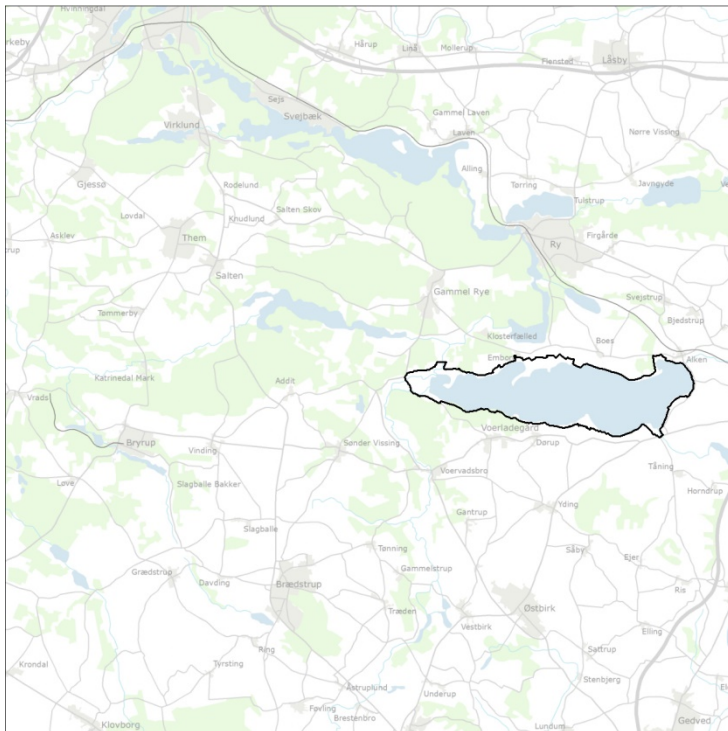
De endelige områdeafgrænsninger fremgår af figur 24, 25, 26 og 27.

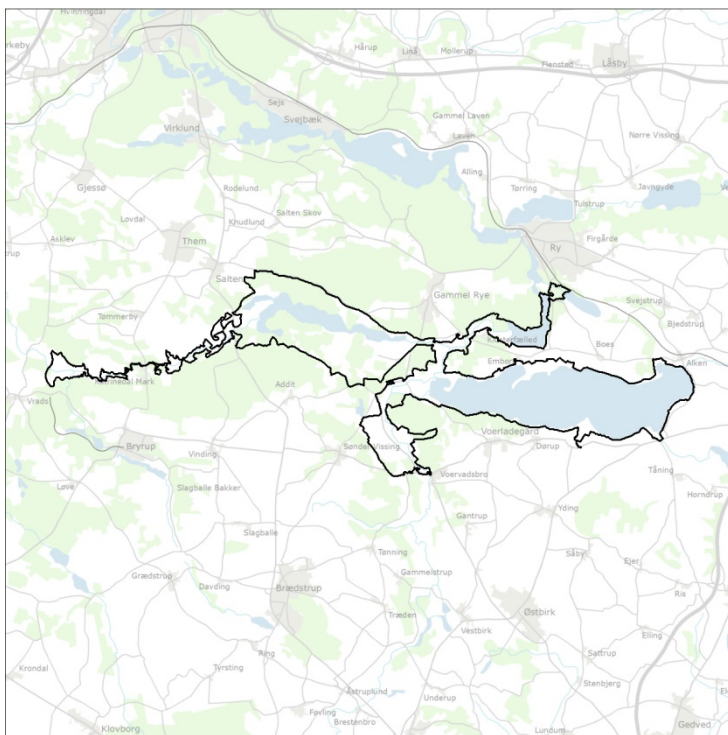
Figur 24. Den endelige afgrænsning af habitatområde af H48 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå fremgår af kortet.

Figur 25. Den endelige afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde F33 Salten Langsø fremgår af kortet.

Figur 26. Den endelige afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde F35 Mossø fremgår af kortet.

Figur 27. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå fremgår af kortet.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af habitatområdernes grænser skal godkendes af EU- Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrenserne herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrenser kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

6 Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelseshøring

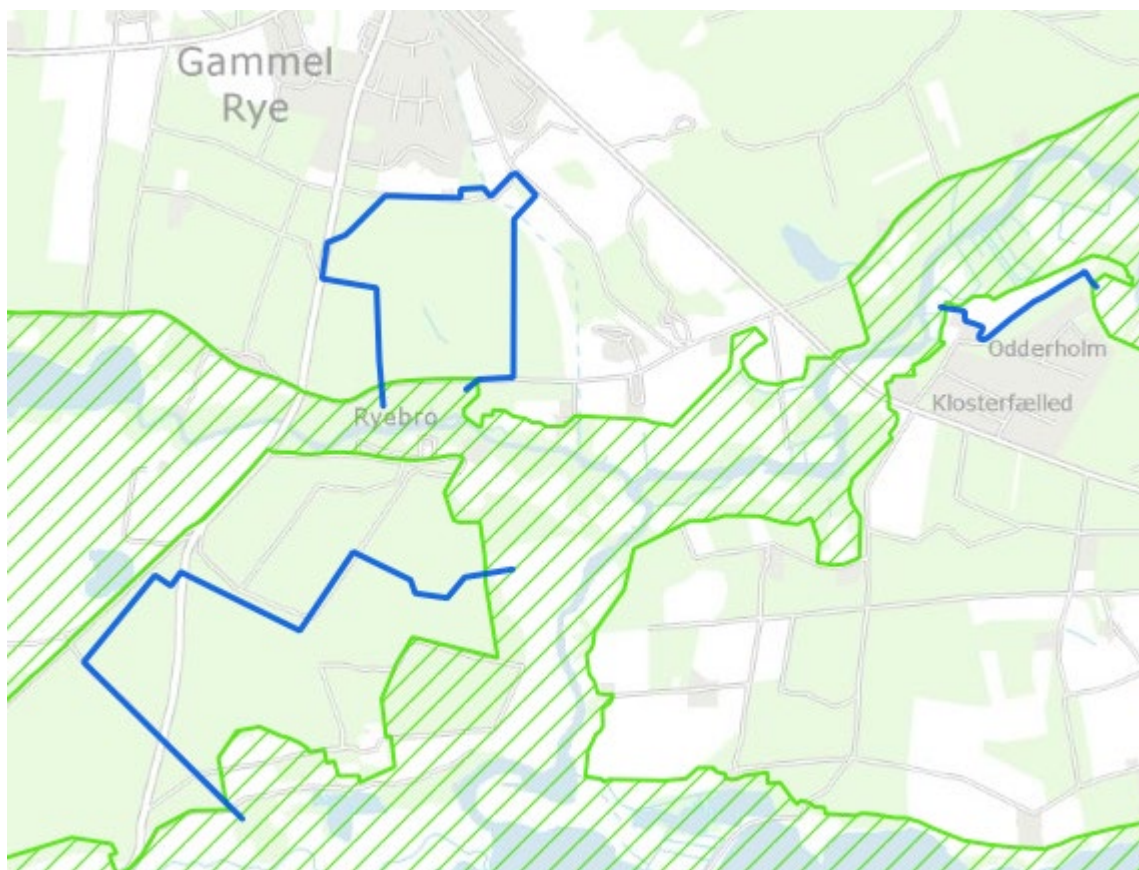
6.1 Baggrund

Som opfølgning på Natura 2000-grænsejusteringsprocessen forventes en ny bekendtgørelse om udpegning af administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) at træde i kraft den 1. november 2018. Bekendtgørelsen erstatter bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016.

Bekendtgørelsen har været i høring i perioden 22. august til 17. september 2018. I forbindelse med bekendtgørelseshøringen er der kommet en række høringssvar vedr. specifikke områder og deres afgrænsning.

6.2 Supplerende argumentation

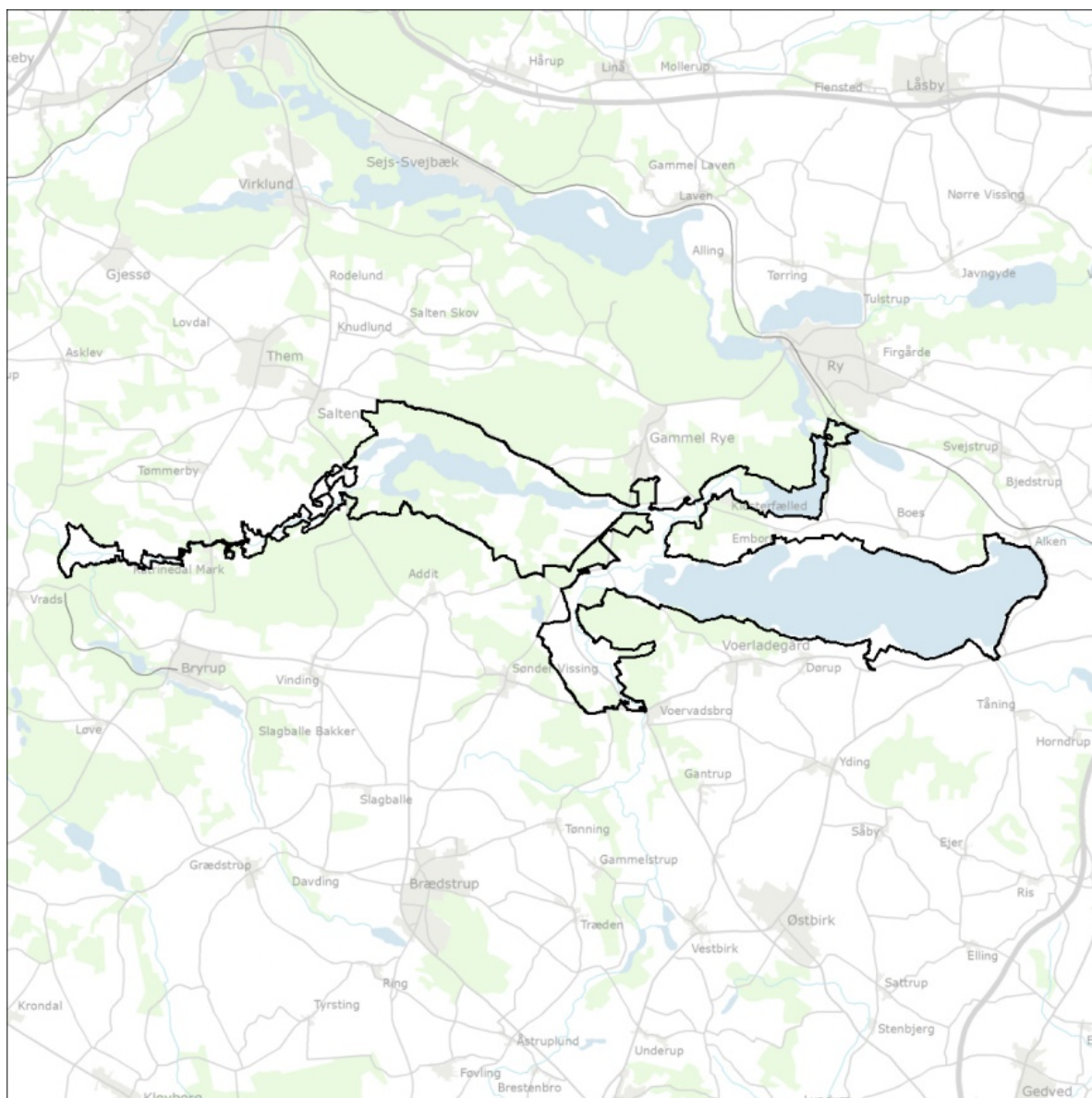
Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer ved Odderholm og Ryebro som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Områderne ejes af Naturstyrelsen og indeholder primært nåletræsplantage og vurderes at indeholde habitatnaturtyperne tør hede (4030) og surt overdrev (6230). Den endelige afgrænsning kan ses på Figur 28 og 29.

Figur 28. Den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning og den blå streg angiver den opdaterede områdegrænse for Habitatområde H48.

6.3 Opsamling

Afgrænsning af Natura 2000-området N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå er ikke justeret på baggrund af Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelsesshøring. Den endelige områdegrænse fremgår af bekendtgørelsen, der forventes at gælde fra 1. november 2018 og fremgår også af figur 29.

Figur 29. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå.